

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.010.03.2022

**Pan
Krzysztof Warda
Wójt Gminy Krzywda**

ul. Żelechowska 24B
21-470 Krzywda

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/22/024 Utrzymanie i ochrona obiektów inżynierskich w ciągu dróg samorządowych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Krzywdą, ul. Żelechowska 24B, 21-470 Krzywdą (dalej: Urząd lub UG).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Warda Wójt Gminy Krzywdą od 23 listopada 2018 r. (dalej: Wójt).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie ewidencji drogowych obiektów inżynierskich i sporządzanie informacji ich dotyczących. 2. Planowanie i zapewnienie środków finansowych na budowę, przebudowę, remonty oraz utrzymanie i ochronę drogowych obiektów inżynierskich. 3. Przeprowadzanie okresowych kontroli obiektów inżynierskich. 4. Utrzymanie w należytym stanie technicznym i ochrona obiektów inżynierskich.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2022 (do 13 lipca) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Edyta Kolano, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/62/2022 z 21 kwietnia 2022 r. (akta kontroli str. 3-7)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonywanie w latach 2020-2022 zadań Wójta (zarządcy dróg gminnych) dotyczących utrzymania ³ i ochrony ⁴ drogowych obiektów inżynierskich ⁵ (mostów i przepustów) usytuowanych w ciągu dróg gminnych.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W UG, wykonującym zadania Wójta z zakresu zarządzania drogami gminnymi, nie prowadzono ksiąg obiektów mostowych oraz wykazów obiektów mostowych i przepustów o świetle otworu równym lub większym niż 150 cm, usytuowanych w ciągu dróg gminnych, tj. elementów ewidencji drogowych obiektów inżynierskich, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt. 4 i 6 oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Utrzymanie drogi/drogowych obiektów inżynierskich – wykonywanie robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu.

⁴ Ochrona drogi/drogowych obiektów inżynierskich – działania mające na celu niedopuszczenie do przedwczesnego zniszczenia drogi, obniżenia klasy drogi, ograniczenia jej funkcji, niewłaściwego jej użytkowania oraz pogorszenia warunków bezpieczeństwa ruchu.

⁵ Drogowy obiekt inżynierski – obiekt mostowy, tunel, przepust i konstrukcja oporowa.

Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom⁶. Prowadzenie ewidencji w tym zakresie, zgodnie z art. 20 pkt 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁷ należało do zadań zarządcy dróg. Pomimo braku książek obiektów mostowych, dla tych obiektów inżynierskich nie prowadzono książek obiektu budowlanego, o których mowa w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁸, stanowiących dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego. Zgodnie z art. 64 ust. 2 pkt 3 Prawa budowlanego obowiązek prowadzenia książki obiektu budowlanego nie obejmuje właścicieli i zarządców dróg lub obiektów mostowych, jeżeli prowadzą książkę drogi lub książkę obiektu mostowego na podstawie przepisów o drogach publicznych, co nie miało miejsca w tych przypadkach.

Nie ustalono dla obiektów mostowych jednolitych numerów inwentarzowych (dalej: JNI), co należało wykonać zgodnie z procedurą określoną w § 6 rozporządzenia MI w sprawie ewidencji dróg. Nie ustalono ponadto numerów ewidencyjnych przepustów zlokalizowanych w ciągu dróg gminnych, co było niezgodne z dyspozycją § 7 ww. rozporządzenia.

W kontrolowanym okresie Wójt nie zlecał przeprowadzania okresowych kontroli drogowych obiektów inżynierskich, ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym weryfikację cech i wskazanie usterek, które wymagają prac konserwacyjnych lub naprawczych ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego, co zgodnie z art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych należało do zadań zarządcy drogi. Nie wykonywano także obowiązkowych kontroli stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów mostowych oraz przepustów drogowych o świetle otworu równym lub większym niż 150 cm, co było wymagane art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego.

Oględziny pięciu drogowych obiektów inżynierskich usytuowanych w ciągu dróg gminnych (dwa mosty i trzy przepusty o świetle otworu 150 cm) przeprowadzone w toku kontroli NIK z udziałem specjalisty posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane do oceny ich stanu technicznego wykazały, że stan jednego z dwóch mostów zagrażał bezpieczeństwu użytkowników tego obiektu.

W Urzędzie nie opracowano planu rozwoju sieci drogowej, co zgodnie z dyspozycją art. 20 pkt 1 ustawy o drogach publicznych należało do obowiązków zarządcy dróg.

Ewidencja księgowa Urzędu w zakresie środków trwałych nie była prowadzona rzetelnie, gdyż nie zawierała danych o liczbie i wartości obiektów mostowych usytuowanych w ciągu dróg gminnych. W ewidencji tej, wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. nie ujęto dwóch takich obiektów.

---

⁶ Dz. U. Nr 67 poz. 582, dalej: rozporządzenie MI w sprawie ewidencji dróg.

⁷ Dz. U. z 2021 poz. 1379, ze zm., dalej: ustawa o drogach publicznych.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm., dalej: Prawo budowlane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prowadzenie ewidencji drogowych obiektów inżynierskich i sporządzanie informacji ich dotyczących

Opis stanu faktycznego

1.1. W trakcie kontroli NIK, UG posiadał książki dróg założone w 2013 r. dla 103 odcinków dróg gminnych o łącznej długości 116,6 km. Książki te nie zawierały informacji o obiektach inżynierskich usytuowanych w ciągu tych dróg. Na żądanie kontrolera NIK, Wójt przedłożył zestawienie obiektów inżynierskich (mostów i przepustów) zlokalizowanych w ciągu dróg gminnych sporządzone na potrzeby kontroli, z którego wynikało, że w ciągu tych dróg znajdowały się dwa mosty i 43 przepusty (w tym trzy o świetle otworu równym 150 cm).

(akta kontroli str. 36-37, 93-97, 110-188)

W Urzędzie nie założono i nie prowadzono ewidencji obiektów mostowych oraz przepustów na drogach gminnych, o której mowa w art. 20 pkt 9 ustawy o drogach publicznych, tj.:

- książek obiektów mostowych wymaganych przepisami § 9 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia MI w sprawie ewidencji dróg,
- wykazu obiektów mostowych i wykazu przepustów wymaganych przepisami § 9 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 91-92, 98-106)

1.2. Obiekty mostowe wbudowane w ciągach dróg gminnych nie miały ustalonych JNI, co było niezgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia MI w sprawie ewidencji dróg. Zarządca drogi nie ustalił także numerów ewidencyjnych dla przepustów, wymaganych § 7 ust. 1 rozporządzenia MI w sprawie ewidencji dróg.

(akta kontroli str. 32, 98-101)

1.3. W latach 2020-2022 Urząd nie przekazał Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad (dalej: Generalny Dyrektor DKiA) informacji o sieci dróg publicznych (w tym o stanie obiektów mostowych), o których mowa w § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach¹⁰.

(akta kontroli str. 91-92, 98-101)

1.4. W strukturze Urzędu wyodrębniono samodzielne stanowisko pracy ds. inwestycji i zamówień publicznych, któremu przypisano m.in.: zadania związane z zarządzaniem, modernizacją, utrzymaniem i ochroną dróg gminnych, prowadzenie ewidencji dróg gminnych oraz nadzór merytoryczny nad zaliczeniem dróg do kategorii. Ww. stanowisko podlegało bezpośrednio Wójtowi. Pracownik, który realizował wskazane zadania miał ukończone studia magisterskie na kierunku rolnictwo (w zakresie ochrona środowiska przyrodniczego) oraz podyplomowe – w zakresie administracji.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dz. U. 2005 r. Nr 67 poz. 583, dalej: rozporządzenie MI w sprawie trybu sporządzania informacji o sieci dróg.

(akta kontroli str. 8-30, 38-47)

W Urzędzie nie opracowano pisemnych procedur dotyczących kontroli stanu technicznego, prowadzenia i aktualizowania dokumentacji ewidencyjnej oraz ustalania rzeczowych i finansowych potrzeb remontowych w odniesieniu do drogowych obiektów inżynierskich, w szczególności mostów i przepustów.

(akta kontroli str. 104-109)

1.5. W prowadzonej przez Urząd ewidencji środków trwałych nie ujęto obiektów inżynierskich eksploatowanych na drogach gminnych, tj. dwóch mostów, które w obowiązującej Klasyfikacji Środków Trwałych¹¹ klasyfikowane są w grupie „2. Obiekty Inżynierii Lądowej i wodnej” podgrupie „22. Infrastruktura Transportu” rodzaj „223. Mosty, wiadukty, estakady, tunele”.

(akta kontroli str. 64-90,107-109, 307-314)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności UG w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie założono i nie prowadzono ewidencji obiektów mostowych oraz przepustów na drogach gminnych, co stanowiło naruszenie art. 20 pkt 9 ustawy o drogach publicznych. Zgodnie ze wskazanym przepisem, do zarządcy drogi należy w szczególności prowadzenie ewidencji obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz udostępnianie ich na żądanie uprawnionym organom. W UG nie prowadzono ksiąg obiektów mostowych oraz wykazu obiektów mostowych i wykazu przepustów o świetle otworu równym lub większym niż 150 cm, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 1 pkt. 4 i 6 oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia MI w sprawie ewidencji dróg w związku z art. 20 pkt 9 ustawy o drogach publicznych. Pomimo braku ksiąg obiektów mostowych dla dwóch mostów, nie prowadzono dla nich ksiąg obiektu budowlanego, o których mowa w art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego, stanowiących dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego. Zgodnie z art. 64 ust. 2 pkt 3 tej ustawy obowiązek prowadzenia książki obiektu budowlanego nie obejmuje właścicieli i zarządców dróg lub obiektów mostowych, jeżeli prowadzą książkę drogi lub książkę obiektu mostowego na podstawie przepisów o drogach publicznych, co nie miało miejsca w tych przypadkach.

Wójt wyjaśnił, że ewidencja drogowych obiektów inżynierskich przez niedopatrzenie została pominięta i nie została założona przy wykonywaniu ewidencji dróg. Planowane było jej utworzenie, ale z uwagi na brak osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane termin jej wykonania był przesuwany. Ponadto, dostępne środki finansowe w budżecie były przeznaczane na konieczne bieżące utrzymanie dróg, w tym również na naprawy i bieżące utrzymanie mostów i przepustów, co spowodowało przesunięcie terminu założenia ewidencji drogowych obiektów inżynierskich. Książki dróg gminnych były założone w formie elektronicznej, ale nie były prowadzone na bieżąco. W przypadku stwierdzenia koniecznych prac naprawczych w trakcie objazdów dróg przez gminnego pracownika, w ramach bieżącego utrzymania dróg i drogowych obiektów inżynierskich, były one naprawiane. Z uwagi na duży zakres obowiązków pracownika, nie zostało to udokumentowane w książkach dróg. Nie prowadzono ksiąg oraz wykazu obiektów mostowych i wykazu przepustów, ponieważ nie została jeszcze założona ewidencja drogowych obiektów inżynierskich.

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. z 2016 r. poz. 1864).

W złożonych wyjaśnieniach Wójt nie odniósł się do kwestii braku ksiąg obiektu budowlanego dla obiektów mostowych.

(akta kontroli str. 91-92, 98-101, 104-106)

2. Dla dwóch obiektów mostowych wbudowanych w ciągach dróg gminnych nie ustalono JNI, co naruszało § 6 ust. 1 rozporządzenia MI w sprawie ewidencji dróg. W UG nie ustalono ponadto dla przepustów numeru ewidencyjnego, o którym stanowi § 7 ww. rozporządzenia. Zgodnie z powyższymi przepisami, zarządca drogi ustala JNI dla obiektów mostowych oraz ustala numer ewidencyjny dla przepustów.

Według Wójta, obiekty mostowe i przepusty pozostające w zarządzie Gminy nie posiadały jednolitych numerów inwentarzowych oraz numerów ewidencyjnych, ponieważ nie została jeszcze założona ewidencja drogowych obiektów inżynierskich i brakowało szczegółowych informacji dotyczących tych obiektów.

(akta kontroli str. 98-101)

3. W latach 2020-2022 UG nie sporządził i nie przekazał do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (dalej: GDDKiA) informacji o sieci dróg publicznych (w tym o stanie obiektów mostowych), czym naruszono § 2 rozporządzenia MI w sprawie trybu sporządzania informacji o stanie dróg, zgodnie z którym, zarządca dróg gminnych sporządza i przekazuje do GDDKiA informacje o sieci dróg publicznych.

Wójt wyjaśnił, że nie przekazywano informacji do GDDKiA o sieci dróg publicznych, ponieważ posiadane dane należało zaktualizować. Dostępne środki finansowe w budżecie były przeznaczane na konieczne bieżące utrzymanie dróg, przez co UG zmuszony był do przesuwania terminu wykonania aktualizacji ewidencji dróg.

(akta kontroli str. 91-92, 98-101)

4. W prowadzonej w Urzędzie ewidencji środków trwałych nie ujęto obiektów inżynierskich eksploatowanych na drogach gminnych, tj. dwóch mostów (Drożdżak: 5 L, 1+049 oraz Krzywda: 127003 L, 0+452), które w obowiązującej KŚT klasyfikowane są w grupie „2. Obiekty Inżynierii Lądowej i Wodnej” podgrupie „22. Infrastruktura Transportu” rodzaj „223. Mosty, wiadukty, estakady, tunele”. Naruszało to wymogi rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹². Zgodnie z przepisami powołanej ustawy wszystkie składniki majątkowe, w tym także obiekty mostowe, należy ująć w księgach rachunkowych jednostki, a ich faktyczną wartość wykazać w sprawozdaniu finansowym. Według art. 4 ust. 1, 2, 3 pkt 3 i 4 ww. ustawy jednostki są zobowiązane rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową.

Według wyjaśnień Wójta, w ewidencji środków trwałych nie ujęto ww. obiektów inżynierskich na drogach gminnych, ponieważ były one wykonywane w czasie budowy dróg i nie była wyodrębniona ich wartość.

(akta kontroli str. 64-90, 98-101, 307-314)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie prowadzenia ewidencji drogowych obiektów inżynierskich i sporządzania informacji ich dotyczących.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

OBSZAR

2. Planowanie i zapewnienie środków finansowych na budowę, przebudowę, remonty oraz utrzymanie i ochronę

2.1. W Urzędzie nie opracowano projektu planu rozwoju sieci drogowej, o którym mowa w art. 20 pkt 1 ustawy o drogach publicznych.

(akta kontroli str. 91-97)

2.2 i 2.3. W UG nie opracowano projektu planu finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony drogowych obiektów inżynierskich, o którym mowa w art. 20 pkt 2 ustawy o drogach publicznych.

W budżecie Gminy na lata 2020-2022 (I półrocze) planowane były i wykorzystane zostały środki finansowe na budowę, przebudowę i remonty dróg gminnych (rozdz. 60016 klasyfikacji budżetowej). Wysokość poniesionych wydatków na te zadania wyniosła: 977 tys. zł w 2020 r., 2557,9 tys. zł w 2021 r. i 1423,2 tys. zł w I półroczu 2022 r.

(akta kontroli str. 31, 91-92, 98-101, 306)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie opracowano projektu planu rozwoju sieci drogowej, co stanowiło naruszenie art. 20 pkt 1 i art. 35 ust. 1 ustawy o drogach publicznych. Według ww. przepisów, do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie projektów planów rozwoju sieci drogowej, jego okresowa weryfikacja oraz bieżące informowanie o tych planach organów właściwych do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wójt wyjaśnił, że plan rozwoju sieci drogowej nie został opracowany, ponieważ nie są prowadzone prace związane ze sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

(akta kontroli str. 91-97)

2. Nie opracowano projektu planu finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony drogowych obiektów inżynierskich, co było niezgodne z art. 20 pkt 2 ustawy o drogach publicznych, zgodnie z którym do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie projektu ww. planu.

Wójt wyjaśnił, że w ustawie o drogach publicznych nie określono szczegółowych wymagań co do treści i zakresu planu finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony drogowych obiektów inżynierskich. W ramach bieżącego utrzymania dróg i drogowych obiektów inżynierskich, w razie stwierdzenia takiej potrzeby w trakcie objazdów dróg przez pracownika UG, wykonywano konieczne prace naprawcze.

(akta kontroli str. 91-92, 98-101)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia działania Wójta dotyczące planowania i zapewnienia środków finansowych na utrzymanie i ochronę drogowych obiektów inżynierskich.

OBSZAR

3. Przeprowadzanie okresowych kontroli obiektów inżynierskich

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2020-2022 (do 30 czerwca) Gmina nie przeprowadziła okresowych kontroli stanu technicznego drogowych obiektów inżynierskich ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, których obowiązek przeprowadzenia wynikał z art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych w związku z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 93-101)

Komisja Samorządu i Rolnictwa Rady Gminy (dalej: Komisja Samorządu), zgodnie z uchwalonym planem pracy na rok 2020, 2021 i 2022 oceniała stan nawierzchni dróg gminnych po sezonie zimowym. W 2020 r. i w 2022 r. nie stwierdziła uszkodzeń drogowych obiektów inżynierskich. W 2021 r. ww. Komisja wskazała m.in. niedrożny przepust wzdłuż ul. Południowej w Okrzei, na drodze Zimna Woda – Szczalb zaleciła uzupełnić ubytki w przepustach przy zjeździe z drogi powiatowej oraz uzupełnić ubytki w przepuście wzdłuż drogi przy lesie, a na drodze Radoryż Kościelny – Krzywda – remont przepustu przy cmentarzu.

Wskazane przez Komisję Samorządu uwagi dotyczące stanu dróg były rozpatrywane i naprawiane w ramach bieżącego utrzymania dróg.

(akta kontroli str. 48-63, 107- 109)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności UG w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2020-2022 Urząd nie przeprowadzał okresowych kontroli stanu dróg gminnych, obiektów mostowych i przepustów zlokalizowanych w ciągu tych dróg, co stanowiło naruszenie art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych oraz art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego. Według wskazanych przepisów ustawy o drogach publicznych, do zarządcy drogi należy w szczególności przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym weryfikację cech i wskazanie usterek, które wymagają prac konserwatorskich lub naprawczych ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Według ww. przepisów Prawa budowlanego, obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane w szczególności okresowej kontroli: co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego obiektu oraz co najmniej raz na 5 lat, polegającej głównie na sprawdzeniu stanu technicznego oraz przydatności obiektu do użytkowania estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia. Kontrole te powinny przeprowadzać osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności. Zgodnie z art. 12 ust. 2 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 5 i ust. 7 Prawa budowlanego tylko posiadanie uprawnień budowlanych stwierdzonych decyzją wydaną przez organ samorządu zawodowego uprawnia m.in. do sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych.

Wójt wyjaśnił, że przeprowadzanie planowanych przeglądów okresowych było przesuwane, ponieważ dostępne środki finansowe w budżecie były przeznaczane na konieczne bieżące utrzymanie dróg, przez co przesuwano termin ich wykonania. Konieczność wykonywania napraw ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz ocena stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich

wykonywana była w ramach okresowych objazdów dróg przez gminnego pracownika i na bieżąco zlecana do naprawy.

(akta kontroli str. 91-92, 98-101)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia wykonywanie przez Urząd zadań z zakresu kontroli stanu technicznego obiektów inżynierskich usytuowanych w ciągu dróg gminnych.

OBSZAR

4. Utrzymanie w należyтым stanie technicznym i ochrona obiektów inżynierskich

Opis stanu faktycznego

4.1. W kontrolowanym okresie, Wójt nie zlecał specjalistom posiadającym odpowiednie uprawnienia budowlane przeprowadzenia okresowych przeglądów stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów mostowych oraz przepustów zlokalizowanych w ciągu dróg gminnych. Urząd nie posiadał także dokumentacji ewidencyjnej dla tych obiektów, co uniemożliwiło weryfikację wykonania zaleceń dotyczących przeprowadzenia na tych obiektach prac naprawczych i konserwacyjnych.

(akta kontroli str. 32, 91-92, 98-101)

Na podstawie oględzin pięciu drogowych obiektów inżynierskich (trzech przepustów o świetle otworu równym 150 cm i dwóch mostów) przeprowadzonych w toku kontroli NIK z udziałem specjalisty¹³ posiadającego wymagane uprawnienia budowlane do oceny ich stanu technicznego ustalono, że:

1) Przepust 1 (m. Fiukówka droga nr 37 L, km 0+758) nie posiadał uszkodzeń zagrażających katastrofą budowlaną, ocena¹⁴ całego obiektu 2,91. Stwierdzono:

- w konstrukcji płyty górnej: ubytki i korozję betonu płyty górnej; zanieczyszczenia betonu płyty górnej,
- w ścianach przepustu oraz głowicy wlotowej i wylotowej: ubytki i korozję betonu ścian oraz głowic przepustu, zanieczyszczenia betonu ścian oraz głowic przepustu,
- w nawierzchni jezdni: spękania i ubytki asfaltu nad przepustem, miejscowe deformacje asfaltu nad przepustem przy krawędzi jezdni,
- w płycie dennej: ubytki i korozję betonu ścian oraz głowic przepustu, zanieczyszczenia betonu ścian oraz głowic przepustu,
- w korycie ciek: częściowe zamulenie koryta ciek, wegetacja roślin przy przepuście,
- w wyposażeniu przepustu: korozję na stalowych balustradach obiektu, zanieczyszczenia betonu gzymsów oraz porost mchów.

2) Przepust 2 (m. Fiukówka, droga nr 83 L, km 0+589) nie posiadał uszkodzeń zagrażających katastrofą budowlaną, ocena całego obiektu – 3,0. Stwierdzono:

- w konstrukcji płyty górnej: ubytki i korozję betonu płyty górnej, zanieczyszczenia betonu płyty górnej,
- w ścianach przepustu oraz głowicy wlotowej i wylotowej: ubytki i korozję betonu ścian oraz głowic przepustu, zanieczyszczenia betonu ścian oraz głowic przepustu,
- w nawierzchni jezdni: spękania i ubytki asfaltu nad przepustem, miejscowe deformacje asfaltu nad przepustem przy krawędzi jezdni,

¹³ Oględziny obiektów zostały przeprowadzone z udziałem specjalisty posiadającego uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności mostowej.

¹⁴ Zgodnie z rozporządzeniem MI w sprawie ewidencji dróg.

- w płycie dennej: ubytki i korozję betonu ścian oraz głowic przepustu, zanieczyszczenia betonu ścian oraz głowic przepustu,
- w korycie ciek: częściowe zamulenie koryta ciek, wegetacja roślin przy przepuście,
- w wyposażeniu przepustu: ogniska korozji na stalowych balustradach obiektu, zanieczyszczenia betonu gzymsów oraz porost mchów, ubytki betonu słupków gzymsów i korozja ich zbrojenia.

3) Przepust 3 (m. Teodorów, droga nr 41 L, km 0+475) nie posiadał uszkodzeń zagrażających katastrofą budowlaną, ocena całego obiektu – 3,0. Stwierdzono:

- w konstrukcji elementu rurowego: zanieczyszczenia na betonowych kręgach przepustu, przemieszczenia kręgów przepustu, korozję betonu kręgów betonowych,
- w ścianie czołowej przepustu: ubytki i korozję betonu ściany czołowej przepustu, zanieczyszczenia betonu ściany czołowej przepustu, przecieki wody przez ścianę czołową przepustu,
- w nawierzchni jezdni: miejscowe deformacje asfaltu nad przepustem przy krawędzi jezdni,
- w korycie ciek: częściowe zamulenie i zanieczyszczenie koryta ciek, wegetacja roślin przy przepuście.

4) Most 1 (m. Drożdżak, droga nr 5 L, km 1+049) stwierdzono pilną potrzebę przebudowy lub remontu obiektu, uszkodzenia zagrażające bezpieczeństwu ruchu publicznego (ubytki gruntu w skarpach obiektu, deformacja i spękania asfaltu w rejonie ubytku skarpy, wegetującą roślinność i zanieczyszczenia w rejonie gzymsów, ubytki betonu w spornikach mocujących balustradę stalową, brak tablic U-9a i U-9b do oznaczania skrajni poziomej oraz uszkodzenia zagrażające katastrofą budowlaną (uszkodzenia oraz degradacja konstrukcji płyty pomostu oraz dźwigarów głównych). Ocena całego obiektu – 2,0. Stwierdzono:

- w konstrukcji pomostu: zanieczyszczenia betonu płyty pomostu, odspojenia i ubytki betonu płyty pomostu, miejscową korozję zbrojenia płyty pomostu; zarysowania płyty pomostu, uszkodzenia betonu wsporników mocujących balustrady,
- w konstrukcji dźwigarów głównych: zanieczyszczenia betonu dźwigarów głównych, miejscowe ubytki betonu dźwigarów głównych, korozję odsłoniętego zbrojenia dźwigarów głównych, zarysowania dźwigarów głównych,
- w przyczółkach: zanieczyszczenia betonu przyczółków, zarysowania i pęknięcia betonu przyczółków,
- w wyposażeniu: zanieczyszczenie nawierzchni gzymsów, zarysowania i pęknięcia powierzchni gzymsów, ślady korozji elementów stalowych balustrad, korozji na blasze gzymsowej,
- na dojazdach: ubytki gruntu / obniżenie terenu w rejonie skrzydeł, deformacje asfaltu i spękania asfaltu w rejonie skrzydeł,
- estetyka obiektu: obniżona przez uszkodzenia płyty pomostu i dźwigarów nośnych oraz wegetującą roślinność w rejonie skarp obiektu.

5) Most 2 (m. Krzywda droga nr 127003 L, km 0+452), stwierdzono pilną potrzebę przebudowy lub remontu obiektu, uszkodzenia zagrażające bezpieczeństwu ruchu publicznego: ubytki gruntu w skarpach obiektu, wegetującą roślinność i zanieczyszczenia w rejonie gzymsów, ubytki betonu w spornikach mocujących balustradę stalową, brak prefabrykowanych płyt betonowych gzymsów na płycie pomostu – otwarte niezabezpieczone przestrzenie w gzymsach. Uszkodzenia zagrażające katastrofą budowlaną: uszkodzenia oraz degradacja konstrukcji płyty pomostu oraz dźwigarów głównych. Ocena całego obiektu - 1,85. Stwierdzono:

- w konstrukcji pomostu: zanieczyszczenia betonu płyty pomostu, ubytki betonu płyty pomostu, miejscową korozję zbrojenia płyty pomostu, zarysowania płyty pomostu, uszkodzenia betonu wsporników mocujących balustrady,
  - w konstrukcji dźwigarów głównych: zanieczyszczenia betonu dźwigarów głównych; miejscowe ubytki betonu dźwigarów głównych, korozję odsłoniętego zbrojenia dźwigarów głównych, zarysowania dźwigarów głównych,
  - w przyczółkach: zanieczyszczenia betonu przyczółków, zarysowania i pęknięcia betonu przyczółków,
  - w wyposażeniu: zanieczyszczenie nawierzchni gzymsów, brakujące płyty prefabrykowane gzymsów, pęknięcia i ubytki betonu gzymsów, korozja elementów stalowych balustrad,
  - na dojazdach: ubytki gruntu / obniżenie terenu w rejonie skrzydeł,
  - estetyka obiektu: obniżona przez zły stan dźwigarów nośnych; wegetująca roślinność w skarp obiektu oraz braki betonowych płyt gzymsów pomostu.
- Podczas oględzin stwierdzono znaczne ubytki płyty pomostu w rejonie gzymsów obiektu oraz dźwigarów głównych, co wpływa negatywnie na bezpieczeństwo ruchu publicznego, a bez przeprowadzenia prac remontowych lub przebudowy może zagrażać katastrofą budowlaną.

(akta kontroli str. 102-103, 189-305)

4.2. W latach objętych kontrolą, Urząd nie przeprowadzał remontów i napraw obiektów mostowych i przepustów.

(akta kontroli str. 34)

4.3. W latach 2020-2022 (do 30 czerwca) na obiektach mostowych zlokalizowanych w ciągu dróg gminnych nie wprowadzono tymczasowego ograniczenia lub zakazu ruchu, których zasadność wprowadzenia wynikałaby z ich stanu technicznego.

(akta kontroli str. 107-109)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności UG w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wójt nie podjął skutecznych działań w celu utrzymania w należyтым stanie technicznym dwóch obiektów mostowych, co należało do jego obowiązków – jako zarządcy dróg gminnych – wymienionych w art. 20 ust. 4 i 11 ustawy o drogach publicznych. Stan techniczny tych obiektów mostowych był niedostateczny, a jednego z nich stwarzał zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu publicznego i groził katastrofą budowlaną (obiekt mostowy w miejscowości Krzywda, droga nr 1270003L, km 0+452), o czym, działając w trybie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK, kontroler zawiadomił Wójta. W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych, Wójt podjął działania zapobiegające zagrożeniom dla bezpieczeństwa użytkowników tego obiektu mostowego i poinformował o tym kontrolera NIK.

Wójt wyjaśnił, że z uwagi na brak osoby posiadającej wymagane uprawnienia budowlane nie stwierdzono wcześniej konieczności przebudowy lub remontu obiektów. Ponadto, elementy obiektów są co jakiś czas również dewastowane.

(akta kontroli str. 102-106, 193-305)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia działania Urzędu w zakresie utrzymania w należyтым stanie technicznym i ochrony obiektów inżynierskich znajdujących się w ciągu dróg gminnych.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Prowadzenie wszystkich wymaganych przepisami prawa elementów ewidencji drogowych obiektów inżynierskich zlokalizowanych w ciągu dróg gminnych.
  2. Wystąpienie do GDDKiA o nadanie JNi dla obiektów mostowym zlokalizowanych w ciągu dróg gminnych.
  3. Nadanie numerów ewidencyjnych przepustom usytuowanym w ciągu dróg gminnych.
  4. Przekazywanie do Generalnego Dyrektora DKiA informacji o sieci dróg publicznych wymaganej § 2 rozporządzenia MI w sprawie trybu sporządzania informacji o stanie dróg.
  5. Wprowadzenie do księkowej ewidencji środków trwałych obiektów mostowych zlokalizowanych w ciągu dróg gminnych.
  6. Podjęcie prac nad opracowaniem projektu planu rozwoju gminnej sieci drogowej.
  7. Opracowanie planu finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony drogowych obiektów inżynierskich.
  8. Przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg gminnych i drogowych obiektów inżynierskich wymaganych przepisami ustawy o drogach publicznych oraz Prawa budowlanego.
  9. Niezwłoczne przeprowadzenie prac naprawczych obiektu mostowego zlokalizowanego w miejscowości Krzywda (droga nr 127003L, km 0+452) zagrażającego bezpieczeństwu ruchu publicznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 22 lipca 2022 r.

Kontroler:
Edyta Kolano
główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....
Podpis

.....
Podpis